

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ“
с. РАНИ ЛИСТ, общ. КЪРДЖАЛИ

909136; тел: 0876822760; email: info-909136@edu.mon.bg; website: www.ouranilist.com

УТВЪРЖДАВАМ:

Е. Андонова

/директор/

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО,
ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
В ОУ "Н.Й.ВАПЦАРОВ", С.РАНИ ЛИСТ, ОБЩ.КЪРДЖАЛИ

за учебната 2023 – 2024 г.

Настоящата Училищна програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ОУ "Н.Й.Вапцаров" е разработена съгласно Наредба №13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и науката, актуализирана на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №...13/14.09.2023 и утвърдена със Заповед №744-35/19.09.23 на директора на училището.

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЧАРОВ”
с. РАНИ ЛИСТ, общ. КЪРДЖАЛИ**

909136; тел: 0876822760; email: info-909136@edu.mon.bg; website: www.ouranilist.com

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка от I до VII клас или като самостоятелни предмети в разширената подготовка на всички етапи на средното образование и/или в допълнителната подготовка. Възможно е да се преподава интегрирано в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности, както и при общата подкрепа за личностно развитие.

(1) ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с наредба.

(2) Държавният образователен стандарт определя: *(чл.1. ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)*

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели, свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ЦЕЛИ

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА И АКТИВНА ЛИЧНОСТ

ПОДЦЕЛИ:

1. Да разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЧАРОВ”
с. РАНИ ЛИСТ, общ. КЪРДЖАЛИ**

909136; тел: 0876822760; email: info-909136@edu.mon.bg; website: www.ouranilist.com

2. Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
3. Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
4. Да осъзнава и цени своята културна идентичност;
5. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. Да изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
7. Да взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
8. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
9. Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
10. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
11. Да познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
12. Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

II. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО КАТО АВТОНОМНА, АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ

1. Да възпитава в демократичните ценности;
2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
5. Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление.
3. В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ”
с. РАНИ ЛИСТ, общ. КЪРДЖАЛИ

909136; тел: 0876822760; email: info-909136@edu.mon.bg; website: www.ouranilist.com

4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие
5. По проекти и национални програми.
6. Интегрирано по учебни предмети.

**ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО,
ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

**III. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА
НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ**

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ РИТУАЛИ

- а) Всички училищни тържества започват с химна на Република България и издигане на националния флаг на фасадата на училището.
- б) На 15 септември и 30 юни всички ученици, педагогически специалисти и гости посрещат и изпращат училищното знаме, носено под звука на барабан от знаменосец и две асистентки, показали отлични резултати в образователно-възпитателния процес.
- в) официално раздаване на удостоверението за завършен първи клас, втори клас, трети клас, удостоверението за завършен начален етап на основната степен, свидетелството за основно образование;
- в) награждаване на отличили се ученици и учители;
- г) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме и портрет с лика на Н.Й.Вапцаров;
- д) честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
 - Честване на Деня на народните будители на 01.11.2023 г.
 - Патронния празник на училището – 07.12.2023г. и Дни на Вапцаров – 6,7,8.12.2023г.
 - Честване на обесването на Васил Левски – 18.02.2024г.
 - Честване на 03.03 – Освобождението на България – на 03.03.2024 г.
 - Тържествено честване на 24 май, Ден на славянската писменост и култура – на 24.05.2024г

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ

- Училищни символи: червено знаме с избродиран образ на патрона Никола Вапцаров и названието на училището;
- лого на училището: ликът на Н. Й. Вапцаров
- почетна грамота
- летописна книга
- не са въведени ученически униформи, поради нисък социален статус на част от родителите;

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ”
с. РАНИ ЛИСТ, общ. КЪРДЖАЛИ

909136; тел: 0876822760; email: info-909136@edu.mon.bg; website: www.ouranilist.com

IV. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ВКЛЮЧВАЩИ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

1. Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление;
2. Организиране на доброволчески дейности в и извън училище;
 - 2.1. Провеждане на благотворителни акции за събиране на дрехи и парични средства за деца в неравностойно социално положение.
 - 2.2. Организиране и участие в Благотворителни базари в помощ на болни и пострадали в инциденти.
 - 2.3. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи - акция за събиране на пластмасови капачки.
3. Поддържане на Интернет страница на училището - информация за участие на учениците в различни изяви - конкурси, състезания, олимпиади, изложби и др.
4. Организиране на училищни празници, кампании и събития, съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните и културните дати и празници;
 - 4.1. **Подкрепящи здравето:**
 17. 05. - Национален Ден на спорта – да се отбележи в часовете по ФВС по преценка на преподавателите.
 31. 05. - Световен Ден без тютюнопушене – беседа с презентации в ЧК
 - 4.2 **Подкрепящи толерантността:**
 16. 11. Международен Ден на толерантността – беседа в ЧК
 - 25.02. Световен ден за борба с тормоза в училище – мероприятия, свързани с деня на розовата фланелка.
 - 4.3. **Подкрепящи социалната чувствителност:**
 18. 11. - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи – беседа в часа на класа
 - 4.4. **Подкрепящи правата на човека:**
 02. 04. - Международен ден на Детската книга
 01. 06. - Международен Ден на детето
 - 4.5. **Подкрепящи опазването на околната среда:**
 22. 04. - Световен ден на Земята (водата)
5. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията - разписани детайлно в План на комисията за превенция на агресията. Целта е осигуряване на подкрепа за личностно развитие /обща и допълнителна/, на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и в съответствие с разработените планове за подкрепа за личностно развитие. Спомагане за успешното преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училище, семейството и обществото.

V. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА В УЧИЛИЩЕТО

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ”
с. РАНИ ЛИСТ, общ. КЪРДЖАЛИ**

909136; тел: 0876822760; email: info-909136@edu.mon.bg; website: www.ouranilist.com

Общи положения - в ОУ ”Н.Й.Вапцаров” се обучават ученици от различни етноси: турски, ромски. На ниво училище и клас се организират дейности, свързани с успешното интегриране на ученици от малцинствените групи.

ДЕЙНОСТИ

А) В ЧАСА НА КЛАСА ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ:

1. патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
2. толерантност и интеркултурен диалог;
3. безопасност на движението по пътищата;
4. защита на населението при бедствия, аварии, катастрофи и оказване на първа помощ;
5. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
6. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
7. превенция и противодействие на корупцията.

Б) УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

1. Всяка паралелка избира свой ученически съвет, който подпомага дейността на класния ръководител и инициира дейности на ниво клас;
2. Утвърждаване дейността на училищния ученически съвет като форма на демократичното училищно самоуправление.
3. В състава на ученическия съвет влизат председателите на паралелките от V до VII клас.
4. Ученическият парламент има тричленно ръководство, което се избира с гласуване за всяка учебна година.
5. Редовни заседания на УП се провеждат всеки месец в кабинета на учителя – отговорник за ученическия съвет в училището.
6. Ученическият съвет разработва годишен план, съобразен с годишния план на училището.
7. Представители на ученическия съвет имат право да взимат участие в педагогически съвети и в заседания на обществения съвет в училище.
8. Ученическият съвет разработва и участва в реализирането на проекти.

В) ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В ГРУПИТЕ ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН

1. Наблюдение и оценка на поведенческите ситуации по време на заниманията по интереси.
2. Провеждане на беседи и разговори с учениците по възникнали затруднения, споделяне на проблеми и възникнали конфликт; спазване на здравно-хигиенни норми и изисквания от учениците.
3. Грижа за опазване здравето и живота на учениците.
4. Дидактически игри - образователни и развиващи.
5. Народни традиции, обичаи и празници.
6. Безопасност на движението по пътищата.
7. Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие.
8. Приложни дейности за изготвяне на подходяща украса за празниците.

VI. ИНТЕГРИРАНО ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ ЦЕЛИ:

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ”
с. РАНИ ЛИСТ, общ. КЪРДЖАЛИ

909136; тел: 0876822760; email: info-909136@edu.mon.bg; website: www.ouranilist.com

1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
2. Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за делова и хуманна атмосфера на откритост и гласност, на взаимно доверие при постигане на успехи и неуспехи, трудности и проблеми.

ФОРМИ:

1. В процеса на придобиване на общообразователна подготовка по отделни учебни предмети - биология и здравно образование, история и цивилизация, география и икономика.
2. Интегрирано чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности.
3. Чрез добри практики – интердисциплинарни уроци